

Dorina CHIRIAC:

*„Mai presus de toate,
îmi plac actorii-manifest”*

Dorina Chiriac a absolvit UNATC-ul în 1995, la clasa prof. Sanda Manu și Gheorghe Visu. Din același an este angajată a Teatrului de Comedie, unde a lucrat cu regizori precum: Cătălina Buzoianu, Alexandru Darie, Horațiu Mălăele, Gelu Colceag. De la fiecare dintre ei a învățat foarte mult, dar cel căruia îi datorează modul său de a face teatru este Horațiu Mălăele. În noiembrie 2008, a avut premiera cu spectacolul *Regele Lear*, regizat de Andrei Șerban, la Teatrul Bulandra. Dorina Chiriac interpretează un personaj care este tot timpul la limita dintre râs și plâns, care cântă pentru a-și înveseli stăpânul, care suferă alături de el și de întreaga omenire. Este un Bufon care trece de realitatea imediată a piesei, părând a vedea și a înțelege destinul întregii omeniri.

Mirela Sandu: *În urmă cu treisprezece ani, v-am văzut pentru prima oară în „Hatmanul Baltag”, piesa cu care ați absolvit Facultatea de Teatru. Care sunt lucrurile frumoase de care vă amintiți din acea perioadă?*

Dorina Chiriac: Cred că am luat și un premiu cu acel spectacol. Îmi amintesc de repetițiile cu doamna Sanda Manu. Cred că doar cu dumneaei aș mai putea lucra așa. Era un vodevil pe muzică originală de Eduard Caudella gândit ca o dantelă veche, lucrat foarte minuțios și cu precizie. Era un spectacol delicat și, în același timp, o comedie foarte bună.

M.S.: *Și voi jucați cu foarte mult drag...*

D.C.: Nu știu dacă jucam cu drag, eram foarte speriați. Am căzut de nenumărate ori până am reușit să exercităm coreografiile inventate de Sanda Manu. A trecut mult de atunci...

M.S.: *Cum a crescut în tot acest timp actrița Dorina Chiriac?*

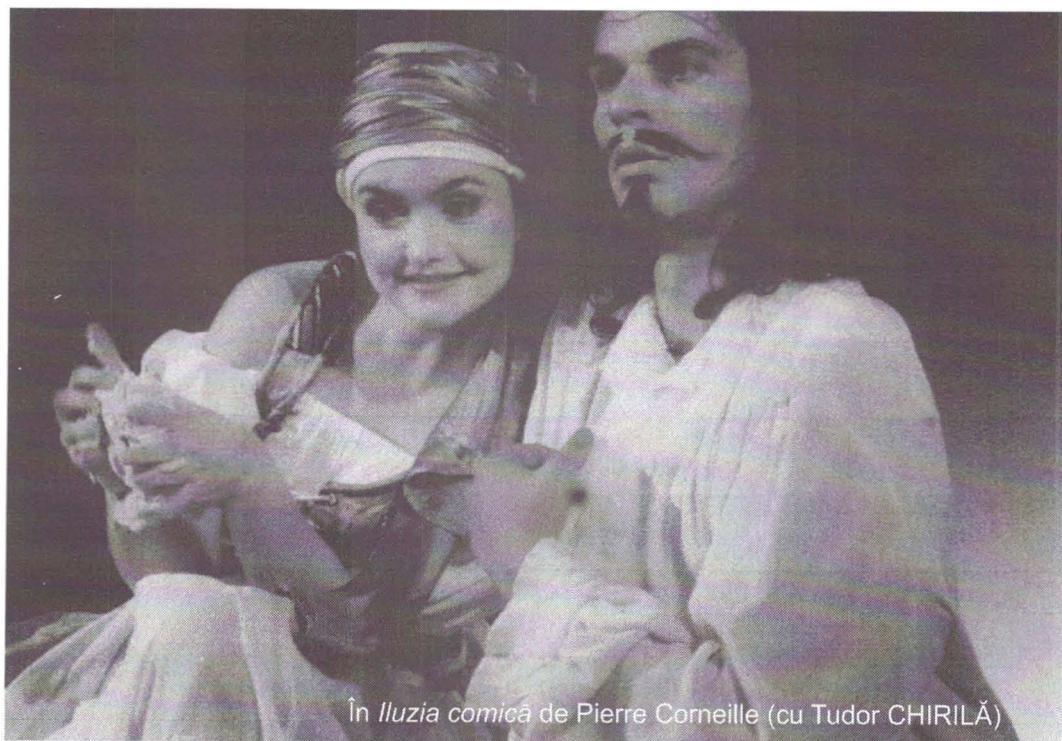
D.C.: M-am agățat de tot felul de oameni. Am avut norocul să mă întâlnesc cu persoane care au însemnat mult pentru mine: de la Sanda Manu, la Alexandru Darie, Cătălina Buzoianu, Horațiu Mălăele, Lucian Pintilie, Alexandru Dabija până la Ada Milea, Florin Piersic jr. și Gelu Colceag. Fiecare dintre ei m-a condus câte o bucată de drum și m-a ajutat să mă caut și să nu mă găsesc... din fericire. Înseamnă că drumul nu este finit. De curând am conștientizat că fiecare rol este suma tuturor întâlnirilor pe care le-am avut. Nu am avut multe dar au fost toate importante; fiecare rol a însemnat descoperirea a ceva nou despre mine.

M.S.: *Îmi puteți spune ce ați învățat de la fiecare dintre aceștia sau lucrurile s-au așezat pur și simplu?*

D.C.: Ele s-au legat destul de bine, am folosit ce am învățat de la unul în lucrul cu celălalt. Dezvoltam ceea ce știam, îmbogățind cu lucrurile aflate de la persoana cu care lucram în acel moment. Dacă ar fi să fac o clasificare a celor întâlniți în „viețulica” mea de până acum, extrem de mult îi datorez lui Horațiu Mălăele. El nu știe asta pentru că nu a lucrat cu scopul acesta: să lase ceva atât de puternic în mine, încât să îmi schimbe viziunea asupra lucrurilor și a vieții. Mi-a plăcut atenția lui, puterea lui de a justifica orice, atâta timp cât pornești de la un text și o poveste în care crezi. Astfel poți justifica orice gest, privire, gând, mișcare, etc. De la Horațiu

În *Fuga* de Mihail Bulgakov

În *Iluzia comică* de Pierre Corneille (cu Tudor CHIRILĂ)

am luat antrenamentul acesta perpetuu al mobilității interioare, al gândului și emoției. Este ceva ce nu se termină odată cu repetiția sau spectacolul, ci fabrică continuu scenarii. Este un mecanism care, la un moment dat, dacă ai noroc, ți se declanșează și funcționează pe stradă, la restaurant, în metrou, acasă, în baie în timp ce te speli pe cap. Un exercițiu al minții și al sensibilității pe care îl faci permanent. Și asta te ține „viu” și te antrenează pentru următoarele întâlniri. În felul acesta, niciun rol nu te găsește nepregătit.

M.S.: *Și crești încontinuu...*

D.C.: Da, și ai o atitudine destul de relaxată față de roluri și de întâlnirile cu regizorii.

M.S.: *Împreună cu Cătălina Buzoianu ați lucrat pentru prima oară când v-ați angajat la Teatrul de Comedie. V-ați reîntâlnit după treisprezece ani la Ioana și focul. Cum au fost repetițiile?*

D.C.: Sigur că atitudinile se schimbă. Atunci eram o studentă în anul IV care juca câteva roluri în spectacolul *Fuga*, iar în acest moment ne admirăm reciproc. Diferența este că acum mi se cere părerea.

M.S.: *Cum a ieșit spectacolul din punctul dumneavoastră de vedere?*

D.C.: Întodeauna sunt mulțumită atunci când termin un spectacol. Știu foarte bine că orice lucru este perfectibil și că o să fie mai bine la un moment dat, sau chiar mai prost. Depinde ce o să mănânc în ziua aceea și cum o să joc. Altfel sunt foarte mulțumită de cum am lucrat cu toată echipa de la *Ioana și focul*, este o trupă de actori foarte tineri. Propunerea Cătălinei Buzoianu mi-a părut destul de ciudată inițial: Ioana d'Arc astăzi. După șase secole se întoarce printre noi. Ce se întâmplă?

În A douăsprezecea noapte de W. Shakespeare (cu George IVAȘCU)

Cum reacționează oamenii? Mi-a propus o abordare nouă, destul de simplă: dezbrăcarea de forme. A nu „juca” nimic.

M.S.: *Este foarte greu...*

D.C.: Da, este foarte dificil pentru oricine. Actorii care vin și văd spectacolul știu foarte bine că de fapt este foarte greu ce fac. Din afară pare extrem de simplu, pentru că impresia este că nu faci nimic. Dar nu este ușor să nu faci nimic, absolut nimic și să fii consecvent în asta. Să nu îți alunece niciun fel de manieră, niciun fel de „păcăleală”.

M.S.: *Ai nevoie de timp să ajungi la acest nivel...*

D.C.: Știam de la actorii mari că nu se poate ajunge direct la această simplitate. Adică termini facultatea, ești un tânăr actor și ajungi direct acolo, reușind în același timp să fii expresiv, să te vezi și să fii emoționant. Trebuie să treci printr-un soi de exagerare a formei, ca după aceea să reduci totul la esență, să rămână ceva de puterea *Commediei dell'arte* care este foarte puternică vizual și te ține. Să nu faci nimic, nici măcar să ridici un deget este foarte greu. La fel de dificil este să ajungi să ai încredere deplină în text, în idee.

M.S.: *Lucrul acesta cere foarte mult control.*

D.C.: Este nevoie de mult control și de o doză de paranoia. Trebuie să reacționezi în anumite situații fără să îți antrenezi ființa. Paradoxul este că implicarea este mult mai mare decât în orice altă manieră de joc, dar totul este la nivelul spiritului.

M.S.: *Un moment important pentru cariera dumneavoastră, cred eu, a fost întâlnirea cu Bufonul din „Regele Lear”...*

D.C.: În general, actrițele își doresc să joace roluri de bărbați pentru că în literatura clasică, pe vremea când femeile nu aveau drept de vot, rolurile de oameni inteligenți erau ale bărbaților.

M.S.: *Și acum se întâmplă cam tot așa.*

D.C.: Da, dar mai avem și câteva femei-dramaturg care ne salvează. Și atunci sigur că îți dorești un Hamlet, un Leonce și, evident, un bufon shakespearian. Acesta fiind întotdeauna cel mai deștept, cel mai „vizitat” dintre pământeni. Se pare că bufonul din *Regele Lear* este, după spusele shakespearologilor, cel mai „tare” bufon al lui. A fost o propunere la care, sincer, inițial nu „am sărit din pantofi”, pentru că în acel moment lucram cu Cătălina Buzoianu. Am avut norocul ca Andrei Șerban să insiste să joc și, fiind pe rol cu Virginia Mirea, nu m-am simțit atât de „obligată” să fac Bufonul. Până la urmă, a fost o colaborare foarte bună și a ieșit un Bufon despre care se zice că este „într-un fel”.

M.S.: *Câtă libertate v-a dat în lucrul Andrei Șerban?*

D.C.: Mie mi-a dat foarte multă. Eu nu mă implic personal în nicio relație la teatru. Și aici este un paradox: am conștiința faptului că aceasta este o meserie pe care trebuie să o fac foarte bine, mă pasionează, dar niciodată nu va deveni atât de personală încât să mă agreseze ceva în lucrul cu cineva. Mă deranjează mitocănia și mă poate jigni o persoană care pierde timpul în timp ce eu îmi dau sufletul pe scenă. În rest, nu mă poate tulbura nimic din lucrul meu cu rolul. Primesc observații, propuneri, experimentez până ajungem la o concluzie. Îmi vin mie idei sau poate celălalt are alte propuneri, așa se construiește un rol. Cred că asta este diferit față de perioada când eram studenți. Atunci totul era pe viață și pe moarte și eram foarte afectați dacă ni se făcea o observație.

M.S.: *Este un bufon special, cântă mult, se mișcă. Care este povestea lui? De ce l-ați construit așa?*

D.C.: La un moment dat, Bufonul are o premoniție și spune că trebuie să se instaureze haosul pentru a se putea restabili ordinea. L-am construit plecând de la această replică. Bufonul cunoaște istoria piesei de dinainte ca ea să înceapă. Tot jocul meu este știind că lucrurile vor lua o întorsătură dramatică. Există și o frustrare în personajul meu din cauza aceasta, o luptă interioară care nu este foarte clară pentru spectator, dar ea există. Nu își explică nimeni de ce este atât de frământat, de ce este atât de încrâncenat, de ce plânge în timp ce râde sau în timp ce îi face pe ceilalți să râdă. Bufonul este un fel de Profet. El anunță, suferă pentru ce se întâmplă cu omenirea, dar nu are voie să intervină. Aceasta ar fi partea lui spirituală. În ceea ce privește latura lui umană, este în termeni moderni, psihoterapeutul lui Lear, empatizează cu el, îi simte toate durerile, toate bolile și știe întotdeauna ce îl pune pe picioare. La un moment dat, ca toți bufonii lui Shakespeare, dispăre pur și simplu din piesă. Se duce să moară „puțin”. Andrei Șerban face Bufonul să asiste mort-viu la toate nenorocirile care se întâmplă și îl aduce ca pe un Ariel la final să comenteze detașat cele întâmplate.

M.S.: *Mariana Mihuț, interpreta Regelui Lear, spunea după premieră că vă simte tot timpul prezentă în scenă, comunicați foarte bine.*

D.C.: Am fost foarte norocoasă. Acesta este unul dintre motivele pentru care am vrut să joc Bufonul. Nu am fost niciodată pe scenă cu Mariana Mihuț. O cunoașteam, bineînțeles, dinainte. Am văzut-o în spectacole. Ne-am întâlnit ca admiratoare ale lui Lucian Pintilie. Este o mare șansă să stai lângă ea pe scenă și chiar să încerci să empatizezi, să treci prin ce trece ea. Corpul meu nu este pregătit fizic pentru energia acestei actrițe. Are multă trăire acumulată căreia îi rezistă. Este greu să îi ții

piept, dar în același timp este ceva unic ca ea să își găsească sprijin în tine. O simt cum mă caută cu privirea și cum se servește cu emoție de la mine. Același lucru îl fac și eu. Nici nu este greu. Sunt câțiva mari actori, puțini, lângă care, dacă ești un om cinstit, nu îți pui problema ce să joci și cum. Dacă știi să primești și să răspunzi onest la ce ai primit, totul se va întâmpla de la sine, ești foarte bun în prezența lor. Ei transmit exact ce trebuie și nu are cum să nu-ți iasă. Lângă un asemenea om care îți oferă totul este mult mai plăcut să construiești relația în doi, să faci să iasă totul cât mai bine și nu să te gândești numai la rolul tău.

M.S.: *Dar ce faci când acest schimb nu există?*

D.C.: Când nu e, nu e. Adevărul este că, la un moment dat, devii dependent de asta și atunci încerci să respingi tot ce nu îți oferă așa ceva. Întâlnirea mea cu Mariana Mihaela a însemnat un moment unic, unul dintre puținele cu adevărat importante din viața mea. Sunt întâlniri care nu țin cont de ce îți dorești tu sau de cum ai vrea să cunoști anumite persoane; cineva pune pur și simplu niște oameni unul lângă altul și comunicarea lor se întâmplă la un nivel superior. O astfel de întâlnire a fost și cea cu Ada Milea.

M.S.: *Aveți două spectacole împreună...*

D.C.: Da, se cântă în cluburi și la Teatrul Act, unde Marcel Iureș a făcut o microstagionă Ada Milea.

M.S.: *Din când în când, puneți în scenă spectacole...*

D.C.: M-am mai jucat. Nu pot spune că regizez. Veghez drumul actorilor pe scenă. Ar trebui să existe și directori de scenă care nu au neapărat o „viziune regizorală”, ci urmăresc traiectoria personajelor, propun direcții. Eu asta fac. Există și texte care presupun numai acest lucru. Dacă le adaugi nu știu ce viziune conționată le ametești.

M.S.: *Și cu scrisul?*

D.C.: Am scris un scenariu împreună cu Lia Bugnar la cererea lui Lucian Pintilie. Filmul se va realiza anul acesta. Scenarii am mai scris și cu Florin Piersic jr. la *Fix Alert* și la *Eminescu versus Eminem*. Și mai scriu câte o poezie din când în când.

M.S.: *Vă place combinația aceasta – actorie, regie, dramaturgie?*

D.C.: Da, eu nu mă consider actriță. Glumesc câteodată spunând că nu știu dacă să mă fac actriță.

M.S.: *Ce înseamnă să fii actriță?*

D.C.: Să fii actriță, doar asta. Să te supui unei viziuni fără să comentezi. Să fii un soi de executant. Te pui la dispoziție ca o bucată de carne macră cu toate emoțiile, trăirile și experiența ta. Mai presus de toate, îmi plac actorii-manifest, cei care în afară de ce sunt pe scenă mai sunt ceva. Și sunt câțiva așa: Florin Piersic jr., Horațiu Mălăele; și Florian Pittiș era unul dintr ei.

M.S.: *Ce pregătiți?*

D.C.: Repet *Leonce și Lena* de Georg Büchner, cu Horațiu Mălăele, la Teatrul de Comedie.

M.S.: *V-ați angajat imediat cum ați terminat facultatea și ați avut ocazia să lucrați cu regizori importanți. Care a fost șansa pe care generația dumneavoastră a avut-o și pe care cei care termină acum facultatea nu o au?*

D.C.: Deși se pare că avem același limbaj, de la un moment dat lucrurile nu mai stau chiar așa. Îmi dau seama că este un lucru normal, că totuși am crescut în altă epocă. Eu mă consider norocoasă pentru trecutul pe care îl am, dar în același timp este posibil ca ei să fie cei norocoși pentru că au trăit în alte vremuri. Sunt foarte inteligenți, se adaptează foarte repede. Din păcate, le lipsește un reper și le este

foarte frică de sensibilitate, din punctul lor de vedere asta ar însemna vulnerabilitate. Or, la un artist tocmai expunerea sensibilității este esențială. De asemenea, ei aleargă după rezultatul imediat, după poantă sau cioacă. Sigur că și Mălăele are poante, dar le face numai după ce a asumat și a desfăcut foarte bine o situație. După ce a asimilat toate cuvintele și prepozițiile din text, la un moment dat vine și poanta. Dacă le cauți de la început, devin ca niște glumițe de petrecere care nu își au locul pe scenă. Din păcate, actorii nu mai sunt ce au fost. Chiar și actorii mari par niște neadaptati, izolați de tot ce se întâmplă. În rest, lumea fuge, iar cei care sunt acum foarte tineri intră în acest angrenaj și nu au o dorință foarte mare de a sta pe lângă un „monstru” încă în viață. Nu au timp să se oprească. Trebuie să câștige bani. Un actor mare câștigă bine, după ce în tinerețe și-a permis să trăiască în sărăcie. Atunci îți permiteai să trăiești fără bani, acum nu mai poți. Intrî într-o mlaștină sclipicioasă, dar plătită. Sunt multe variante și e bine că există: reclame, telenovele, seriale, emisiuni de tot felul. Intrînd în vârtejul acesta este foarte greu să te oprești să faci teatru pe bune. E un lux să faci teatru. Ar trebui să fii foarte bogat ca să îți poți permite asta. Există și oameni care trăiesc din teatru, Marius Manole de exemplu. Uite, el e un alt actor cu care este plăcut să te întâlnești pe scenă.

Interviu realizat de Mirela SANDU

În Ioana și focul de Matei Vișniec

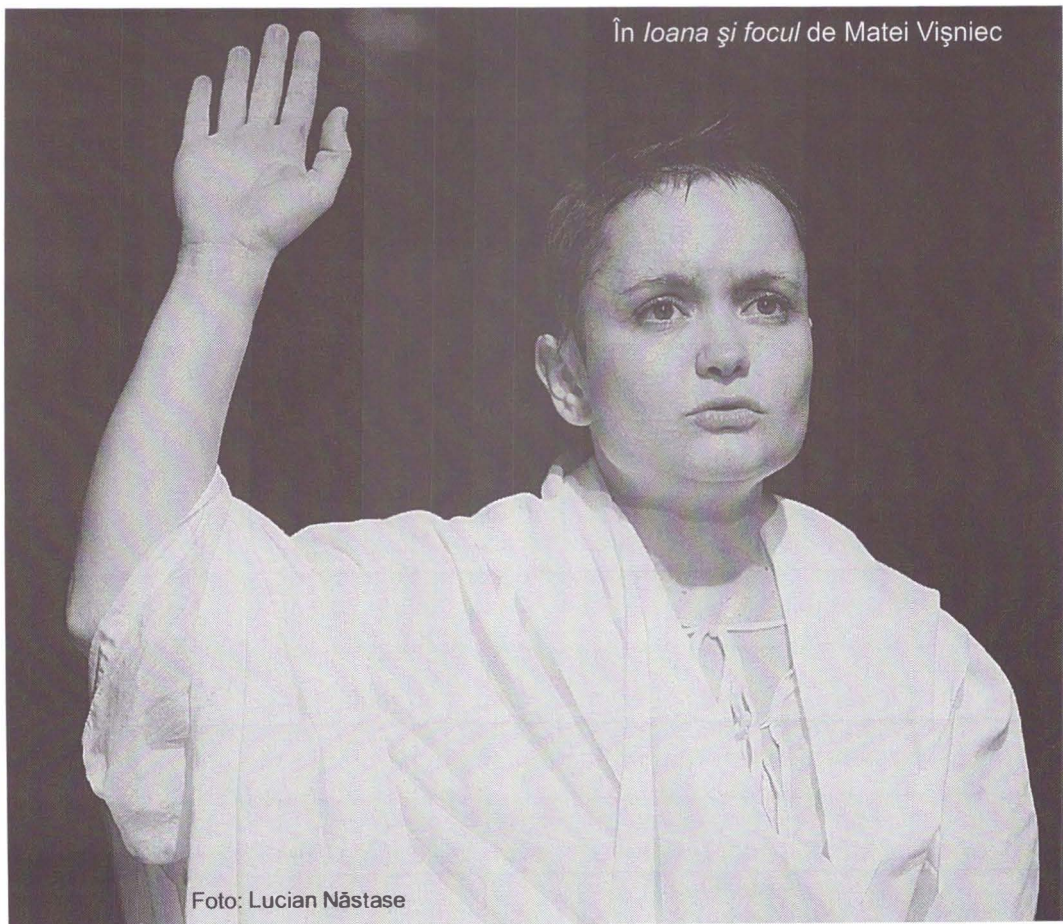

Foto: Lucian Năstase